

SKEJTEN (RØD TUR, 3,5-4 KM)

Vandreturen til Skejten kan ses som en naturlig forlængelse af turforslaget Fuglsang Have / Askelunden.

Skejten er et naturområde med våde, ujævne stier og primitive broer. Det er uegnet til anvendelse af kondiløbere m.v., men er til gengæld en oplevelse for den stille iagttager og naturven.

I sommerhalvåret afgræsses Skejten af kreaturer. Dyrene kan være pågående og forekomme truende, især hvis man medbringer hund.

Skejten er en lille halvø på Guldborgsunds vestlige bred. Navnet hentyder til det oldnordiske "skejt", hvormed menes et sted, hvor der fandt hestekampe sted.

Området blev frivilligt fredet i 1919 af Bodil de Neergaard, men det har altid været uopdyrket. Mange har betegnet stedet som et istidslandskab, hvilket dog ikke er helt rigtigt. Men det er sandt, at hele den sydøstlige del af Lolland endnu er stærkt præget af den form, som isen skabte for 10.000 år siden; med store sten på det lave vand og på land.

På de højere dele af arealet, som dog næppe overstiger en højde på 1 m, vokser store egetræer, hvis rødder ikke tager skade af de ofte forekommende oversvømmelser. Oversvømmelserne har også dannet naturlige afvandingskanaler og midlertidige søer, som er med til at fuldende billedet af et marskagtigt, men vildt udseende.

Egetræernes alder er skønnet til godt 300 år og kan føres tilbage til kvægstestens tid, hvor mange enge og overdrev fik lov til at springe i skov. Landskabet præges tillige af to andre egns karakteristiske arter, navn og tjørn.

Foryngelse af de hængende ege er vanskelig, da kreaturerne holder al naturlig træopvækst nede. Der er imidlertid sikret en fremtidig mulighed for "skejteege", idet der er anlagt en isoleret egebevoksning på Fuglsang Skovdistrikt af agern samlet på Skejten.

Skejten flora og fauna rummer en række arter, der er typiske for strandenge og overdrev. Den fredede lægestokrose findes i stort antal og ses særlig tydeligt i blomstringsperioden i august.

Den gule engmyre er Skejten mest fremtrædende indbygger. Selv dér, hvor der er konstant fare for oversvømmelser finder man de karakteristiske bløde tuer. Tuerne er større end muldvarpeskud og tæt begroet med græs eller anden plantevækst. Tuerne er dannet af opgravet jord fra myrernes gangsystemer. De største tuer har en betydelig alder og indeholder mere end 25.000 arbejdermyrer.

Engmyren lever hele sit liv under jorden og ernærer sig hovedsageligt af sukkerholdige ekskrementer fra bladlus, som myrerne holder som husdyr i særlige kamre i de vidtstrakte underjordiske gangsystemer.

Skejteboligen ligger i skellet mellem Skejten og de opdyrkede marker. Boligen blev oprindelig ophøjet til legatbolig af fru de Neergaard i 1950 til minde om hendes alt for tidligt afdøde

bror, maleren Oluf Hartmann. I 1974 blev boligen restaureret og moderniseret. Indtil 2006 stillede Fideicommisset i samarbejde med Bikubenfonden den til rådighed for kunstnere m.v. som legatbolig.

Skejten har været en værdifuld inspirationskilde for en række kendte landskabsmalere. Oluf Hartmann opdagede Skejten som motiv i begyndelsen af 1900-tallet.

Den mest kendte af skejtemalerne er utvivlsomt Olaf Rude, der var landmandssøn og voksede op i nærheden af Skejten. I 1949 tilfaldt det Rude at udsmykke Folketingssalen på Christiansborg med 2 store billeder, og helt naturligt valgte han sit yndlingslandskab Skejten som motiv.

Senere har Skejten været inspirationskilde for malerne Arne Johansen, Maja Lisa Engelhardt og senest Sven Okkels, der alle har boet i Skejteboligen.

Den sidste del af Skejteturen forløber enten langs stendiget direkte mod Fuglsang eller i skellet mellem de dyrkede marker og Fuglsang Enge.

Skejteboligen.

Udgivet 2007 af Dansk Skovforening med støtte fra Skov- og Naturstyrelsen
Foto: Hans Duggen og Folketinget
Redaktion: Søren Fodgaard

Vandreture i private skove og naturområder

Skejten. Maleri af Olaf Rude. Hænger på Folketingets bagvæg.

Skejten / Fuglsang

Lolland

FUGLSANG HOVEDBYGNING

Hovedgården Fuglsang kendes allerede fra middelalderen. Den lå dengang på Gammelholm 1 km nord for det nuværende gårdkompleks.

I det 16. århundrede blev gården flyttet til sin nuværende beliggenhed på en ny, større holm med brede grave om.

Renaissancehuset stod under vekslende ejere, bl.a. kronen, indtil 1840, hvor ejeren, J.F. de Neergaard, lod opføre en senklassicistisk hovedbygning. På den tid blev også haven omlagt til det anlæg, som ses i dag.

Rolf Viggo de Neergaard overtog godset i 1866 efter sine forældre, men på grund af svampeangreb i det kun 26 år gamle hus måtte han lade det rive ned. Hans fætter, arkitekten J.G. Zinn, opførte så den nuværende hovedbygning i tidens historiske blandingsstil. Huset stod færdigt i 1869.

R.V. de Neergaard giftede sig i 1885 med den tredive år yngre Bodil Hartmann. Ægteskabet blev både langt og lykkeligt, skønt barnløst.

Fuglsang blev et meget gæstfrit hjem med forbindelser til alle sider af dansk åndsliv. Musikken har altid haft en fremtrædende plads i huset og har det stadig med talrige koncerter året igennem. Fru Neergaard var barnebarn af komponisten I.P.E. Hartmann, og med hende kom de største skandinaviske musikere i huset. Både Edvard Grieg og Carl Nielsen blev Neergaards gode venner og kom her ofte.

I 1947 overdrog Bodil de Neergaard det 3000 td. land store gods til Det Classenske Fideicommis, men forbeholdt sig ret til fortsat ophold på godset.

Efter fru Neergaards død i 1959 indrettedes hovedbygningen til refugium og blev drevet indtil 1995.

I dag benyttes bygningen til kulturelle aktiviteter og festarrangementer m.v.

Det Classenske Fideicommis

En velgørende institution underlagt loven om erhvervsdrivende fonde, hvor det årlige overskud benyttes til velgørelse og andre almennyttige formål.

Protektor for fonden er Hendes Majestæt Dronningen.

Det Classenske Fideicommis ejer godserne Corselitze, herunder Næsgaard på Falster samt Fuglsang og Priorskov på Lolland.

Fuglsang hovedbygning.

GAMMELHOLMTUREN (GUL TUR, 1 KM)

Turen er henlagt til området lige nord for P-pladsen og Fuglsang Kunstmuseum. Gangstien passerer haven ved Fuglsang Forpagterbolig opført i 1860'erne. Haven rummer flere gamle og smukke træer af bl.a. platan og thuja.

Stien afgrænses mod vest af et af Fuglsangs stengærder. Ved en frivillig fredning i 1950'erne på initiativ af Bodil de Neergaard sikredes størstedelen af Fuglsangs mere end 10 km stendiger mod rydning ved landbrugets rationalisering af markdriften. I dag er alle jord- og stendiger beskyttet mod rydning af lovgivningen. Den største trussel mod digerne nu er tilgroning, og bevaring af digerne kræver en betydelig plejeindsats.

På stien findes flere fremragende udsigtsposter mod Fuglsang Enge og Guldborgsund. Godset råder over mere end 200 ha med engarealer, hvoraf hovedparten afgræsses med får eller kvæg i sommerhalvåret. Engene er udpeget som fuglebeskyttelsesområder af EU og anses for særligt værdifulde for bl.a. andefugle, hvoraf der yngler 9 arter. Engene er desuden af stor betydning for rastende og overvintrende gæs og svaner.

På den stadig markante Gammelholm lå den oprindelige Fuglsang Hovedgård med volde og dobbelte grave. Den vogtede indsejlingen til Flintinge Å, der dengang var sejlbare langt op mod Saksøbing.

I 1850'erne indrettede familien Neergaard en privat begravelsesplads på Gammelholm for slægten, som det var skik på mange større godser. Gravstenene er restaurerede inden for de seneste år.

FUGLSANG HAVE OG ASKELUNDEN (BLÅ TUR, 1,5 KM)

Turen udgår fra Fuglsang Kunstmuseum. Først passeres den fredede Herskabsstald opført i 1868 efter tegninger af arkitekt H.J. Holm. En stor del af det oprindelige interiør findes endnu. De smukke og fredede havemure er samtidige med stalden.

Ved Hovedbygningen ses voldanlæg og voldgrav. I voldgraven findes bl.a. en bestand af udsatte guldfisk og vildformen sølvkarusse samt store mængder frøer og snoge.

Turen fortsætter gennem Fuglsang Have. Haven blev anlagt i engelsk stil fra 1765 til 1784 af den senere berømte slotsgartner på Fredensborg, Johan Ludvig Mansa. De store linjer fra den tid er bevaret i stendiger og alléer samt enkelte træer. I 1846 blev haven nyanlagt og udvidet af gartner C. Vesterby, der stod for havens drift i 50 år.

Stien fortsætter i Askelunden, der sammen med Fuglsang Have udgør et areal på 15 ha. Her passeres "Banansøen" og to andre skovsøer. Søerne er oprenset inden for de seneste år og fremstår med et smukt åbent vandspejl.

Askelunden er en af Hestekobbelskovens mange afgrænsede parceller, og den eneste der ejes af godset.

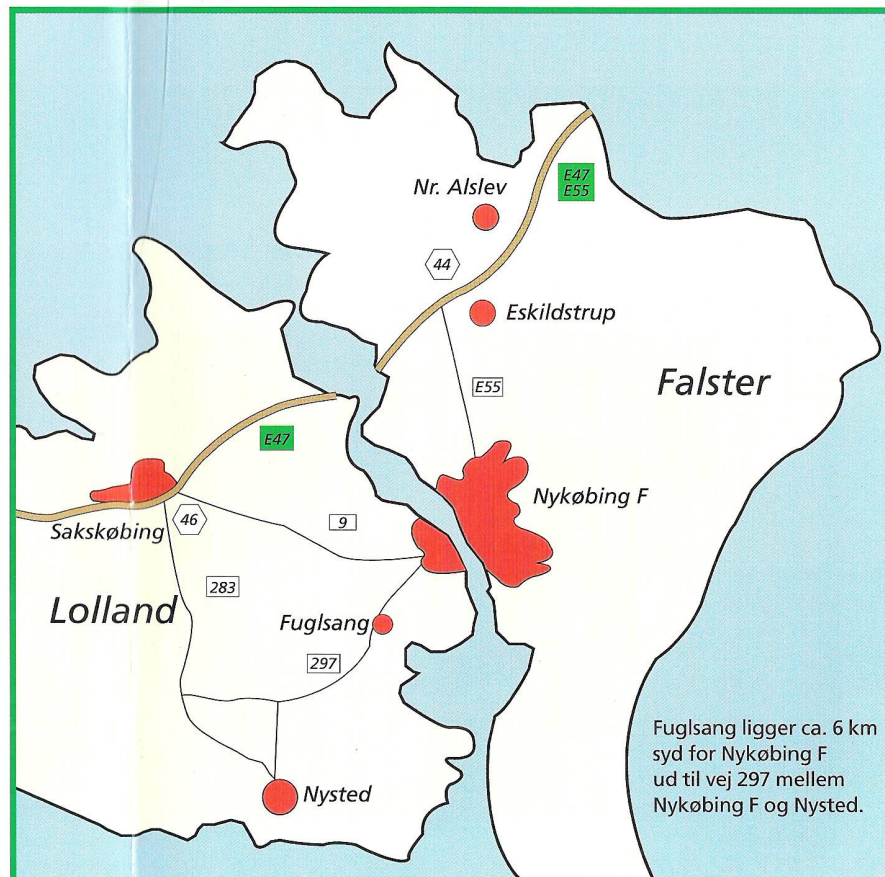
I skovbrynet findes to udsigts- og spisepladser med fin udsigt til markerne mod Skejten.

Skejten ved solopgang.

SIGNATURFORKLARING

- Jordsti
- Natursti
- Offentlig vej
- 1, 4 Spiseplads
- 2 Udsigtsplads
- 3 Indslusningsareal til Skejten
- Parkering

FÆRDELSE PÅ FUGLSANG

Det Classenske Fideicommis byder Dem velkommen på Fuglsang.

Vi beder Dem værne om naturen og vise hensyn. Adgangen har følgende begrænsninger:

- Al færdsel sker på eget ansvar.
- Færdsel er tilladt både på veje og stier og uden for disse.
- Bilkørsel er ikke tilladt.
- Hunde skal altid føres i snor.
- Træer og buske samt afgrøder må ikke beskadiges. Der må ikke indsamles blomster i parken.
- På grund af brandfare er brug af åben ild ikke tilladt.
- Af hensyn til privatlivets fred må der ikke tages ophold nærmere end 50 m fra beboede bygninger, men man må godt gå forbi.
- Begrænsninger i adgangen, der fremgår af skiltning, skal overholdes. Det samme gælder henstillinger fra ansatte ved godset.

Færdsel på broer og stier på Skejten kan være vanskelig i perioder med højvande.
Husk altid gummistøvler!

